

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 11. juni 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: André Dybdal Pape
Sagsnr.: 2018-0035-0037
Dok.: 772634

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål AE
fra Folketingets Retsudvalg den 12. juni 2018

Samrådsspørgsmål AE:

"Vil ministeren redegøre for de indkomne høringssvar til udkastet til den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2018-2021 samt oplyse, hvilke høringssvar regeringen påtænker at inddrage i strategien og i hvilket omfang, jf. REU alm. del – bilag 258?"

Samrådsspørgsmål AF:

"Vil ministeren redegøre særligt for afsnit 4 "Tilsyn og retshåndhævelse" i udkastet til den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering 2018-2021, herunder vurdere om strategien i tilstrækkelig grad adresserer rådgiveransvar, SØIK's muligheder for at løfte opgaven med at håndtere indkomne underretninger samt arbejdet med det risikobaserede tilsyn, jf. REU alm. del – bilag 258?"

Spørgsmålene er stillet efter ønske fra Morten Bødskov (S).

Slotsholmsgade 10
1216 København K

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Svar:

[Indledning]

1. Jeg vil gerne starte med at takke for invitationen til at komme her i dag og fortælle om den nationale strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering for 2018-2021.

Sammen med erhvervsministeren er jeg blevet bedt om at redegøre for de indkomne høringssvar til det udkast til strategien, som blev sendt i høring den 14. marts i år.

Erhvervsministeren og jeg er desuden blevet bedt om at redegøre for, i hvilket omfang regeringen påtænker at inddrage høringssvarene i strategien.

Herudover er jeg blevet bedt om at redegøre for punkt 4 om tilsyn og retshåndhævelse i den nationale strategi og herunder redegøre for, om strategien i tilstrækkelig grad adresserer rådgiveransvar, SØIK's muligheder for at løfte opgaven med at håndtere indkomne underretninger og arbejdet med det risikobaserede tilsyn.

Jeg vil tillade mig at besvare spørgsmålene samlet.

Og efter aftale med erhvervsministeren vil jeg besvare den del af spørgsmålene, der vedrører mit ministerområde, hvorefter jeg med formandens tilladelse vil overlade ordet til erhvervsministeren.

[Overordnet om strategien]

2. Forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er en vigtig samfundsopgave, der er højt prioriteret for regeringen. Det er en type kriminalitet, som er dybt skadelig for samfundet, og vi skal gøre, hvad vi kan for at minimere omfanget.

For at sikre en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering er der behov for en fokuseret, helhedsorienteret og fælles indsats på området fra myndighederne og de private aktører.

Derfor er jeg glad for, at vi meget snart vil kunne offentliggøre en national strategi til bekæmpelse af hvidvask og terrorfinansiering for perioden 2018-2021.

Den nationale strategi udspringer af aftalen om en styrket indsats mod hvidvask, som blev indgået i juni sidste år mellem regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti.

Strategien blev den 6. juni sendt til den finansielle forligskreds, der samtidig har fået mulighed for at komme med bemærkninger. Så den er altså fortsat i proces.

Strategien er udarbejdet i tæt samarbejde mellem Justitsministeriet og Erhvervsministeriet med inddragelse af de relevante myndigheder, det vil sige Rigsadvokaten, Rigspolitiet, SØIK, PET, Finanstilsynet, Erhvervsstyrelsen, Skatteministeriet, SKAT, Spillemyndigheden og Udenrigsministeriet.

Derudover har relevante private aktører på området bidraget til strategien med en række nyttige forslag.

[Den offentlige høring over strategien]

3. Som bekendt har et udkast til strategien været sendt i offentlig høring.

Justitsministeriet har i den forbindelse modtaget høringsvar fra bl.a. Finans Danmark, Finansforbundet, Danske Revisorer og Dansk Erhverv. Høringssvarene er som bekendt blevet sendt til Retsudvalget forud for samrådet i dag.

[Høringssvarene]

4. Med hensyn til det første spørgsmål kan jeg generelt oplyse, at høringssvarene er blevet nøje overvejet af Justitsministeriet og Erhvervsministeriet med inddragelse af de øvrige myndigheder, der været en del af arbejdet med strategien.

Høringsparterne har overordnet set været positive over for strategien, og høringssvarene indeholder en række gode og konstruktive forslag, som er blevet inddraget i forbindelse med færdiggørelsen af strategien.

Nogle af høringssvarerne har ført til tilføjelser og justeringer i strategien, andre af forslagene i høringssvarene vil blive inddraget i forbindelse med den konkrete udmøntning af strategien.

[Nærmere om høringssvarene]

4.1. Om de konkrete høringssvar kan jeg oplyse, at Finans Danmark, Danske Revisorer og Dansk Erhverv i deres høringssvar har peget på, at der er behov for flere ressourcer til Hvidvasksekretariatet i SØIK til bl.a. at håndtere det stigende antal hvidvaskunderretninger, som sekretariatet modtager.

Det er et emne, som vi jo har berørt flere gange i løbet af det sidste år. Og som jeg også tidligere har givet udtryk for, har der været opmærksomhed på, at de ressourcer og redskaber, som Hvidvasksekretariatet har, løbende skal tilpasses opgaverne. Det er blandt andet sket ved en omorganisering af sekretariatet i løbet af det sidste år og ved en mere databaseret tilgang til behandlingen af underretningerne.

I forlængelse heraf har vi i tilknytning til den nye hvidvaskstrategi besluttet at tilføre Hvidvasksekretariatet yderligere mandskab svarende til 6 årsværk. Som noget nyt siden høringen fremgår dette nu også af strategien.

Herudover er det siden høringen blevet besluttet, at der skal tilføres ny teknisk analysekapacitet til Hvidvasksekretariatet. Og det ligger i forlængelse af den omlægning til en mere analysebaseret tilgang til sagsbehandlingen, som er blevet gennemført inden for det seneste år.

Hvidvasksekretariatet har – i stil med landets politikredse – allerede nu adgang til at anvende politiets nye analyseplatform POL-INTEL i deres daglige arbejde.

Men med den nye hvidvaskstrategi er der lagt op til, at POL-INTEL udvides, så Hvidvasksekretariatets efterretnings- og analysedatabase tilkobles analyseplatformen. POL-INTEL vil altså kunne bruges til også at søge ned i sekretariatets egen database.

Som noget nyt siden høringen er dette nu også en eksplícít del af hvidvaskstrategien.

4.2. I høringssvaret fra Finans Danmark foreslås det, at der sker en permanent inddragelse af Datatilsynet i HvidvaskForum, som er knudepunktet i det tværgående myndighedssamarbejde på området, med henblik på at håndtere eventuelle databeskyttelsesretlige spørgsmål.

Datatilsynet er som bekendt en uafhængig tilsynsmyndighed, og det er ikke sædvanligt, at tilsynet mere eller mindre permanent inddrages i et arbejde som i HvidvaskForum.

Men det er rigtigt set, at der formentlig vil kunne rejses databeskyttelsesmæssige spørgsmål også i HvidvaskForum. Men her vil Justitsministeriets Databeskyttelseskontor om nødvendigt kunne inddrages.

Så dette forslag adresseres altså ikke eksplicit i strategien, men det er en del af det tværgående myndighedssamarbejde, der er beskrevet i strategien.

4.3. Finans Danmark har også foreslået, at SKAT tænkes ind i de løbende overvejelser om forbedringer og effektiviseringer i forhold til samarbejdet mellem PET og Hvidvasksekretariatet i SØIK.

Dette forslag har Justitsministeriet drøftet med Skatteministeriet. Og umiddelbart er det ikke vurderingen, at der er behov for særlige tiltag for generelt at tænke SKAT yderligere ind i samarbejdet mellem PET og SØIK på terrorfinansieringsområdet. Men det er klart, at SKAT vil blive inddraget, når det er konkret relevant.

Jeg vil i den forbindelse gerne lige nævne, at der er et tæt samarbejde mellem SØIK og SKAT på en række områder, ikke mindst i forhold til Hvidvasksekretariatets arbejde.

4.4. Finans Danmark har desuden bemærket, at det generelt er vigtigt, at der er klarhed over, hvad der er omfattet af definitionen på hvidvask i både hvidvaskloven og den nye hvidvaskbestemmelse i straffeloven.

Til bemærkningerne fra Finans Danmark kan jeg oplyse, at det er et af målene med strategien, at dialogen mellem myndighederne og virksomhederne skal styrkes. Det er også et mål, at myndighederne skal gøre mere for at vejlede virksomhederne.

Herudover følger det af strategien, at Finanstilsynet vil udarbejde en ny vejledning til hvidvaskloven, hvor der bl.a. vil blive vejledt om, hvad der nærmere forstås ved hvidvask.

Som led i strategiens aktiviteter er der altså rammer på plads til at tage hånd om de behov, som måtte være i forhold til f.eks. klarhed om forståelsen af reglerne.

4.5. Finans og Leasing har i sit høringssvar foreslået, at alle virksomheder, der er omfattet af hvidvaskreglerne, med kundens samtykke skal have adgang til de oplysninger, der ligger i eSkat-data, det vil sige personens skattemappe.

Det vil ifølge Finans og Leasing kunne hindre svindel, herunder hvidvask.

Spørgsmål om adgang til eSkat-data hører under Skatteministeriets område.

Justitsministeriet har derfor inddraget Skatteministeriet i overvejelserne om bemærkningerne fra Finans og Leasing.

Det er sammen med Skatteministeriet blevet vurderet, at forslaget fra Finans og Leasing ikke skal tages med i strategien, men at overvejelser om adgang til eSkat-data kan fortsætte i et andet regi.

4.6. Dansk Erhverv efterspørger et lukket site i regi af HvidvaskForum, hvor relevante private aktører kan tilgå opdaterede trusselsvurderinger og kvartalsrapporter fra Hvidvasksekretariatet i SØIK.

Det adresseres ikke eksplicit i strategien, hvordan de nationale risikovurderinger og kvartalsrapporter fra Hvidvasksekretariatet bedst gøres tilgængelige for relevante private aktører.

Men dette vil blive overvejet af PET og SØIK med inddragelse af de private aktører – eventuelt i HvidvaskForum+, der som bekendt er det nye udvidede forum, hvor også private aktører deltager.

Herudover indgår det som en del af strategien, at myndighederne skal overveje og drøfte, hvordan de bedst når

ud til de private aktører med relevant information på hvidvaskområdet.

4.7. I høringssvaret fra ISOBRO peges der på, at det med de sociale mediers udbredelse er meget nemt at oprette en indsamling, modtage penge og forsvinde igen.

ISOBRO foreslår en række tiltag, der kan have en betydning i forhold til forebyggelse af hvidvask og terrorfinansiering, herunder et forslag om at tilføre flere ressourcer til at kontrollere indsamlinger og et forslag om at kunne lukke uanmeldte indsamlinger og indefryse midlerne.

Jeg kan oplyse, at ISOBRO's forslag ikke som sådan har ført til ændringer eller justeringer i strategien. Men problemstillingerne, som fremhæves af ISOBRO, vil kunne drøftes og overvejes som led i strategiens aktiviteter, herunder i HvidvaskForum og HvidvaskForum+.

Herudover er Justitsministeriet i øjeblikket ved at udarbejde et udkast til et lovforslag om ændring af indsamlingsloven.

Lovforslaget forventes at udmønte flere initiativer, som Indsamlingsnævnet i 2017 har peget på i en evaluering af loven.

ISOBRO er repræsenteret i nævnet og har dermed bidraget til evalueringen af indsamlingsloven. Flere af de spørgsmål, som ISOBRO rejser i denne sammenhæng, vil indgå i overvejelserne i forbindelse med lovforslaget, der forventes sendt i høring inden sommerferien.

4.8. Endelig har Rigsadvokaten i sit høringssvar bl.a. foreslået en række sproglige justeringer og tilføjelser, som i vidt omfang er indarbejdet i strategien.

5. Det var så min del af svaret på spørgsmål AE.

Som sagt er der tale om mange gode og konstruktive høringssvar, som der enten er taget højde for i selve strategien, eller som der senere vil blive taget højde for i forbindelse med udmøntningen af den.

[Strategiens punkt 4 om ”Tilsyn og retshåndhævelse”]

6. Med hensyn til det andet spørgsmål vedrørende strategiens punkt 4 om tilsyn og retshåndhævelse skal jeg for en god ordens skyld gøre opmærksom på den fordeling af områder, der er mellem Justitsministeriet og Erhvervsministeriet.

Den del af punktet i strategien, der handler om retshåndhævelse og Hvidvasksekretariatets muligheder for at løfte opgaven med underretninger, hører hovedsagligt under mit område.

Den del, der handler om tilsyn på hvidvaskområdet, herunder spørgsmålene om risikobaseret tilsyn og til dels rådgiveransvar, hører hovedsagligt under erhvervsministerens område.

Jeg har aftalt med erhvervsministeren, at han i sin besvarelse kommer ind på den del, der handler om tilsynet.

7. Her skal det først og fremmest nævnes, at strategiens forskellige dele hænger sammen. Målene og aktiviteterne i de forskellige dele understøtter hinanden.

Omdrejningspunktet for retshåndhævelsen i strategiens punkt 4 er overordnet set de underretninger, som personer og virksomhederne omfattet af hvidvaskloven skal indgive til Hvidvasksekretariatet i SØIK, hvis der er en mistanke om hvidvask eller finansiering af terrorisme, som ikke kan afkræftes.

Under strategiens punkt 4 og de øvrige punkter er der fastlagt mål og aktiviteter, der understøtter underretningsordningen.

Det gælder f.eks. målene og aktiviteterne under punkt 2 og 3 vedrørende vidensdeling og feedback myndighederne imellem og mellem myndighederne og virksomhederne om tendenser eller hvidvaskmetoder, som bl.a. skal sikre mere kvalificerede underretninger til Hvidvasksekretariatet.

Desuden skal de relevante myndigheder, herunder SØIK, ifølge aktiviteterne under punkt 4 løbende vurdere, om de har tilstrækkelige redskaber til at håndtere de modtagne oplysninger.

Som nævnt tidligere skal Hvidvasksekretariatet styrkes med 6 årsværk og tilkobles politiets analyseplatform.

Samlet set vurderes strategien at adressere Hvidvasksekretariatets muligheder for at løfte opgaven med at håndtere indkomne underretninger i tilstrækkeligt omfang.

Og så nævner jeg for en god ordens skyld, at Hvidvasksekretariatet jo ikke er en politimyndighed eller en anklagemyndighed, som fører straffesager, men en finansiel

efterretningstjeneste, der bl.a. understøtter de retshåndhævende myndigheder.

Det er derfor selvsagt vigtigt, at efterretninger og andre informationer fra sekretariatet anvendes klogt af de øvrige myndigheder på området.

[Afslutning]

8. Som sagt er jeg glad for, at strategien er ved at være på plads. Her er rammerne sat for et stærkere samarbejde mellem myndigheder og det private i kampen mod hvidvask.

Det var alt jeg havde til de to spørgsmål, der er stillet til mig. Og jeg vil nu overlade ordet til erhvervsministeren.